

PŘÍSTAVBA ZÁKLADNÍ ŠKOLY PRAHA – LIPENCE

Anotace návrhu

Skromná ale sebevědomá přístavba je společně s úpravou přilehlého parteru vnějším výrazem celkové provozní a architektonické kultivace školního areálu. Původní čistě účelová srostlice budov díky ní získává vyváženost a důstojnou kompozici, jejíž hmoty tvarově navazují na okolní vesnickou zástavbu, intuitivně vypovídají o své důležitosti a svojí členitostí kolem sebe formují kvalitní veřejný prostor s jasně čitelnou hierarchií. Prostranství před hlavním vstupem dostává úpravou celého prostoru křižovatky podobu a dimenzi školního náměstí, navazující úsek Černošické ulice získává novým objektem na významu a její parter ožívá se školní jídelnou plnící zároveň funkci společenského sálu a knihovny.

Uvnitř je škola moderní, rozmanitá a inspirativní, zároveň přehledná a bezpečná, otevřená dětem i dospělým.

Urbanistické řešení

Centrální část Lipenců podél ulice Černošická s jedinečně zachovaným vesnickým charakterem se díky citlivým stavebním zásahům v poslední době opět proměňuje v centrum této městské části. Historická budova školy byla jeho přirozenou dominantou. Její pozice je ale v současnosti oslabena nekoncepčními a hmotově i stylově nepřiměřenými novodobými přístavbami, které školní budovu proměnily v obtížně čitelnou skrumáž budov s nejasně vymezeným parterem.

S nově navrženou soliterně působící třípodlažní přístavbou v ulici Černošická nahrazující dosluhující dvoupodlažní objekt jídelny dostává původní generická a čistě účelová srostlice jasnou hmotovou kompozici a řád, který dovoluje školnímu areálu opět sebevědomě vystupovat vůči svému okolí a smysluplně definovat navazující veřejný prostor jako nejvýznamnější budova v obci a přirozené centrum komunitního života.

Prostranství před hlavním vstupem dostává úpravou celého prostoru křižovatky Černošické ulice s ulicí K Topolům podobu a dimenzi „školního náměstí“. Běžná průjezdní doprava v ulici Černošická je kolem školy zpomalena vyvýšenou křižovatkou na úroveň chodníku pro bezpečnější přechod dětí. Omezením dopravy v ulici K Topolům, která vede k hlavnímu vchodu školy vzniká přirozeně chráněný veřejný prostor, kde se vzdělávací funkce prolíná s každodenním životem obyvatel Lipenců.

Navazující úsek Černošické ulice po křižovatku s Obilní s autobusovou zastávkou získává novým objektem přístavby na významu a uliční parter ožívá se školní jídelnou v přízemí, která plní zároveň funkci společenského sálu a knihovny s vlastním vstupem z ulice přes komunitní školní zahradu a stává se městskou ulicí.

Členitost školního areálu se potom obrací ve výhodu a umožňuje i navzdory rozsáhlému stavebnímu programu navázat hmotovou gradací jako dominantu na měřítko okolní zástavby.

Dopravní řešení

Prostorové poměry a celková dopravní situace bohužel neumožňují zcela uspokojivě řešit cílovou dopravu v areálu školy v prostoru ulice K Topolům. Preferovaná forma dopravy je pěší a cyklistická.

Automobilová doprava v ul. K Topolům bude omezena pro nejnужnější dopravní obsluhu v rámci údržby areálu. Pro tyto účely je v areálu vyhrazeno 7 parkovacích stání a místo pro zastavení školního autobusu. Vjezd bude povolen i rezidentům. V celém prostoru bude platit absolutní přednost chodců, čemuž odpovídá návrh zpevněných ploch v jedné úrovni. Kapacitnější parkování a parkoviště typu K&R pro vysazování dětí budou řešeny v dochozí vzdálenosti. Pro tyto účely se nabízí využít zejména prostory kolem křižovatek ulic Černošická a Obilní ve vzdálenosti do 100 m od školy a s možností zajistit bezpečný pěší přístup do školy.

Zásobování kuchyně a odvoz odpadu je zachováno z ulice Černošická a bude probíhat v okrajových časech mimo dopravní a komunikační špičky.

Navržené řešení je zcela v souladu s moderními trendy v dopravě a v samotném důsledku zvyšuje kvalitu a celkovou veřejnou užitnost prostoru.

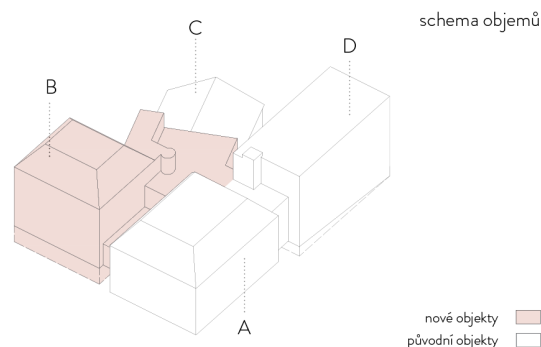
Architektonické řešení

Přidávání vrstev a objemů k existujícím stavbám podle aktuální potřeby je historicky běžný způsob výstavby a zvláště ve vesnickém prostředí tak často vznikají malebná zákoutí a stavební celky. Stávající školní areál ale v současnosti tímto způsobem dospěl do podoby nesourodé srostlice čtyř hmot (A, B, C, D), urbanisticky neusazený, kde se původně dominantní historický objekt obecní školy i přes nárožní polohu dostává do podřízeného postavení. Vnější neuspořádanost se odráží i v nepřehledném a nevyváženém vnitřním provozu.

Náš návrh tento aditivní přístup legitimizuje a rozvíjí nahrazením technicky, prostorově i urbanisticky nevyhovujícího dvoupodlažního objektu B novou kultivovanou třípodlažní přístavbou složenou ze dvou objemově i architektonicky jednoznačně oddělených hmot s jasně definovaným tvarem i funkcí, která umožní školní areál opět vnímat jako celek.

Srdcem komplexu je stále historická budova, nyní po stranách doplněná o dvě novostavby reprezentující současný přístup ke vzdělávání a vnímání školy v rámci komunity.

Pro třípodlažní přístavbu (B) do ulice Černošická volíme jednoduchou moderní formu, která se mansardovým tvarem střechy nevtíravě odkazuje na sousedící historickou budovu. Objemově a výškově je přístavba navržena tak, aby doplňovala sestavu stávající historické budovy (A) a novodobé přístavby (D) do celkově vyvážené kompozice.

Každá z přístaveb určuje charakter navazujícího veřejného prostoru. Stávající přístavba (D) s výrazně graficky pojednanou hravou fasádou je orientovaná společně s hlavním vstupem do „školního náměstí“ v ulici K Topolům. Navržená přístavba (B) vytváří novou uliční frontu v ulici Černošická, její charakter je proto spíše městský s důrazem na kvalitní parter.

Jednotlivým elementem souboru je historická budova (A) v exponované nárožní podobě, na kterou se nová přístavba odkazuje kromě tvaru střechy i barevným laděným omítané fasády.

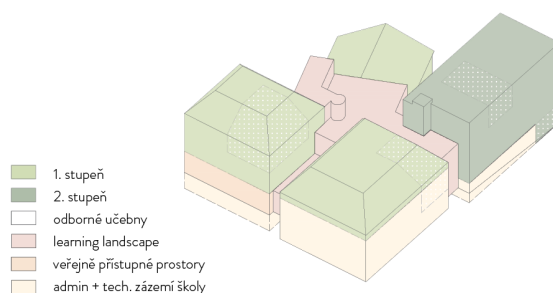
Součástí nové přístavby je i centrální objekt propojující jednotlivé stavby souboru (kromě objektů A, B, D i stávající objekt C orientovaný do dvora) navzájem i s venkovním prostorem školního dvora a veřejného parteru. Kromě komunikační plní tato část přístavby i funkci vzdělávací a setkávací v podobě volně plynoucí výukové krajiny (learning landscape) v interiéru a velkorysé střešní terasy. Tento uzel obsahuje i vstupy do objektu a probíhá přes něj zásobování. Fasáda spojovacího objektu je lehká a propisuje se ve druhém plánu mezi jednotlivými objemově určujícími stavbami souboru.

Provozní řešení

Hlavním cílem návrhu je vytvořit plnohodnotný prostor školy 21. století pro všechny žáky. Přístavba řeší bezbariérovost, zpřehledňuje provoz školy a zlepšuje propojenost a vzájemné vazby všech objektů. Navržený stavební zásah se neomezuje na přidání nového provozu, ale v různé míře pracuje i s vnitřním uspořádáním objektů stávajících tak, aby vznikly kompaktní a funkčně správně uspořádané provozní celky odpovídající potřebám moderního školního provozu.

Srdcem školy se stává dvoupodlažní centrální část nové přístavby. Ta navazuje na stávající hlavní vstup z ulice K Topolům a je navržena jako multifunkční komunikační, relaxační a vzdělávací uzel, jejíž prostor se v podobě souvislé vzdělávací krajiny (learning landscape) přirozeně přelévá do přilehlých objektů i do venkovního prostoru školního dvora a veřejného parteru.

schema provozu

Celý prostor je navržen s maximálním důrazem na variabilitu a s respektem k rozdílným potřebám jednotlivých věkových skupin dětí, umožňují práci ve skupinkách, individuální studium i relaxaci mimo prostor tradičních učeben. V prostoru haly jsou umístěny i šatní skříňky pro nejmenší děti (cca 2 třídy), aby měly oblečení stále po ruce i pro krátkodobé venkovní aktivity a nemusely putovat do centrálních šaten v suterénu objektu D. Pobytová hala je integrálně propojená zejména s učebnami a klastrovými halami prvního stupně v 2. 3.np nové solitérní přístavbě a učebnami a družinou v objektech A a C, využívaná může být ale i žáky druhého stupně. Na střeše centrálního objektu v 2.np a 3.np jsou navrženy pobytové terasy doplňující chybějící venkovní prostor stísněného školního pozemku.

Kmenové učebny druhého stupně jsou nově soustředěné do **stávajícího objektu D**. Využitelnost jeho vnitřních prostor maximalizujeme doplněním oken do pohledově neexponované severní fasády ve 4.np, aby zde bylo možné umístit plnohodnotnou kmenovou učebnu. Vhodné by bylo také zvětšit okna na východní a západní fasádě ve 4.np, třídy je ale možné dosvětlit i stávajícími horními světlíky. Zároveň navrhujeme přesunutí dílen do polosuterénu tohoto objektu na místo stávající sborovny, které umožní praktickou výuku v prostoru školního dvora. V objektu D je přístupná z exteriéru i kuchyňka a toalety pro žáky.

Jídelna je umístěná v přízemí nové solitérní přístavby orientované do Černošické ulice. Jedná se o multifunkční prostor navazující na pobytovou a vstupní halu v přízemí a díky své komunitní funkci (knihovna, společenský sál) vytváří přechod a průnik mezi vnitřním chráněným prostorem školy a veřejným prostorem obce. Jídelna komunikuje s přilehlým veřejným parterem i terasou v chráněné školní zahradě prostřednictvím velkorysých okenních otvorů s nízkým parapetem. Prostor jídelny je akustickými panely dělitelný na tři menší místnosti. Pro komunitní využití jídelny je navržen samostatný vstup z Černošické ulice. Školní areál tak využívá své členitosti a různorodosti k oživení veřejného života v parteru Černošické ulice bez nutnosti vstupovat „do školy“. Ostatní objekty školy se dají v průběhu komunitních akcí v jídelně z bezpečnostních důvodů uzavřít.

V suterénu se nachází kuchyně, technické zázemí a sklady školních pomůcek. Kuchyně vyhovuje současnému standardu a navyšuje svoji kapacitu na 600-800 jídel. Denní místnost společně s kanceláří jsou na strategickém místě, ze kterého je přehled ven a k výdeji, zároveň je v blízkosti vedení školy. Je zde možnost komunikovat s žáky přes okénko.

Součástí návrhu jsou i **dispoziční úpravy historického objektu** směřující k logickému a funkčnímu uspořádání jednotlivých provozních celků. Přesunutím úseku vedení školy spolu se sborovnou do 2.np historické budovy vzniká uzel, kde se mohou potkávat učitelé s vedením školy. Navrhujeme zde dvě sborovny s kuchyňkou, hlavní kanceláře s čekárnou a spisovnou a dvě jednací místnosti pro učitelé a rodiče, které se dají propojit a využívat na půlené hodiny o menším počtu žáků. V přízemí historické budovy navyšujeme poradenské pracoviště a v blízkosti vstupu umístíme hovorňu pro práci se žákem.

Konstrukční řešení

Aby byla zajištěna potřebná variabilita vnitřního prostoru, navrhujeme konstrukční systém přístavby ve dvou dilatačních celcích jako železobetonový skelet s vnitřními ztužujícími stěnami. Střešní konstrukce solitérní části přístavby je navržena monolitická desková pro zajištění volného podkrovního prostoru. Masivní konstrukce zajistí i lepší tepelný komfortu interiéru.

Z prostorových důvodů je objekt přístavby podsklepený, s ohledem na vysokou hladinu spodní vody bude nutné počítat s nákladnějším řešením hydroizolací.

Fasáda solitérního objektu je navržena masivní s kontaktním zateplovacím systémem a integrovaným stíněním, vnitřní spojovací objekt má lehkou strukturální fasádu kombinující průhledné, průsvitné a plně výplně. Na střeše je navržena pobytová terasa.

Z hlediska vytápění se nabízí instalace geotermálních tepelných čerpadel s vrty pod přístavbou, které díky spodní vodě budou sloužit jako stabilní zásobník tepla i chladu. Kotelna je nově umístěna v suterénu přístavby.